

Rozpoznávací metody založené na 2D Fourierově transformaci

Ing. Radek Holota

školitel: Prof. Ing. Jiří Pinker, CSc.

Katedra aplikované elektroniky a telekomunikací, Západočeská univerzita v Plzni

Recognition Methods Based on 2D Fourier Transform

Abstract

This paper deals with new methods for recognition of oriented structures based on 2D Fourier Transform. Their principles are described and the possibilities of utilization in metallography are outlined.

Keywords

Image recognition, 2D Fourier Transform, oriented structure.

Úvod

V mnoha oborech lidské činnosti se setkáváme s analýzou vlastností hmoty (materiálu v metalografii, tkání v medicíně apod.). Celý tento článek se dále zabývá právě využitím v metalografii. Jednou z možností, jak zjistit vlastnosti materiálu je zaměřit se na jeho strukturu. Významným znakem je orientovanost struktury, která má výrazný vliv na vlastnosti materiálu i finálního výrobku. Jedním z důležitých úkolů v praxi bývá zjištění stupně deformace materiálu, což je prakticky totožné se měřením jeho stupně orientovanosti. Současné metody jsou obvykle založeny na analýze struktury v běžném (reálném) prostoru viz. [1], [2], [3], [4], [5]. Novým přístupem k rozpoznávání stupně deformace (orientovanosti) je využít 2D Fourierovy transformace a provádět rozpoznávání v prostoru plošných frekvencí.

2D Fourierova transformace

Pomocí 2D Fourierovy transformace [6], [7] získáváme z reálného obrazu, obraz plošných frekvencí. Tato transformace je definována dle vztahu:

$$F(u, v) = \iint f(x, y) \cdot e^{-2\pi i(ux+vy)} dx dy \quad (1)$$

a diskrétní forma vztahem:

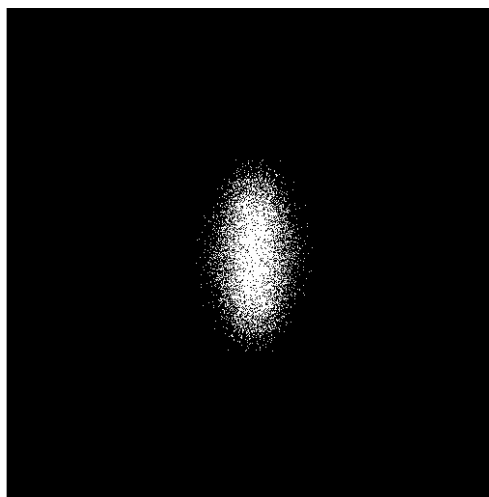
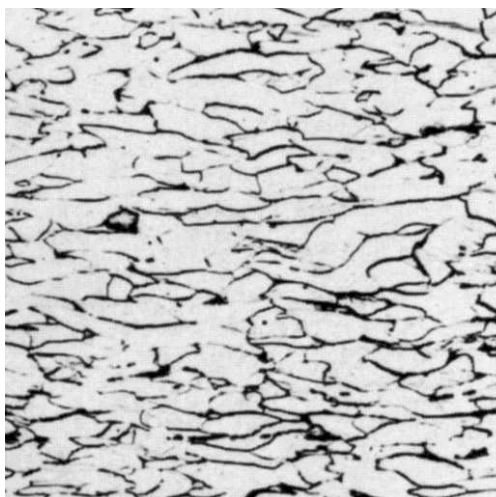
$$F(u, v) = \sum_{m=0}^{M-1} \sum_{n=0}^{N-1} f(m, n) \cdot e^{-2\pi i \left(\frac{um}{M} + \frac{vn}{N} \right)} \quad (2)$$

Dvourozměrná transformace může být též provedena postupnou aplikací dvou jednorozměrných Fourierových transformací takto:

$$F_1(u, y) = \int f(x, y) \cdot e^{-2\pi i(ux)} dx, \quad (3)$$

$$F(u, v) = \int F_1(u, y) \cdot e^{-2\pi i(vy)} dy. \quad (4)$$

Struktura oceli se stupněm deformace 40% a obraz po aplikaci 2D Fourierovy transformace je znázorněn na obr.1.

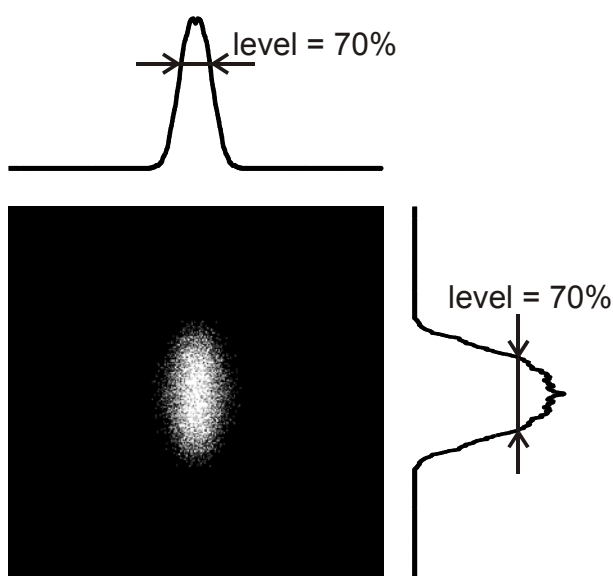
Obr.1: Struktura materiálu a obraz plošných frekvencí

Metody vyhodnocení

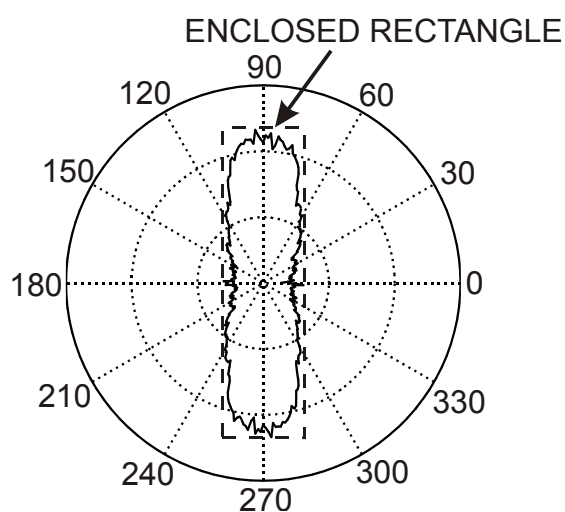
K vlastnímu rozpoznávání stupně deformace materiálu z obrazu frekvenčních spekter byly použity dvě metody, které jsou založeny na výpočtu histogramů.

V první metodě jsou vypočítávány histogramy ve vertikálním a horizontálním směru viz. obr.2. Jedná se o zjištění počtu bílých pixelů v řádcích příp. sloupcích. Poté je změřena šířka největšího vrcholu v každém histogramu a poměrem získaných hodnot je vypočítán parametr H/V (horizontal/vertical), ze kterého lze usuzovat na stupeň deformace materiálu.

Druhá metoda využívá výpočtu histogramu v polárních souřadnicích viz. obr.3, tzn. zjišťování počtu bílých bodů v každém směru (0-360°) ze středu obrazu. Po získání histogramu je zkonstruován nejmenší možný obdélník obklopující histogram a z poměru jeho stran je vypočítán parametr SF, který opět určuje stupeň deformace.

Obr.2: Horizontální a vertikální histogram

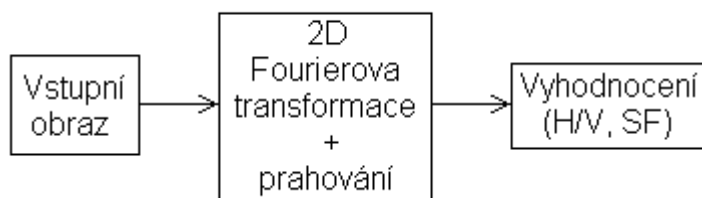

Obr.3: Histogram v polárních souřadnicích

U obou vyhodnocovacích metod je nutné provést prahování obrazu plošných frekvencí do binární formy a dalším z předpokladů je deformace materiálu ve vertikálním směru. Pro získání univerzálnosti bude v budoucnu začleněna některá z metod automatického prahování a normalizace natočení.

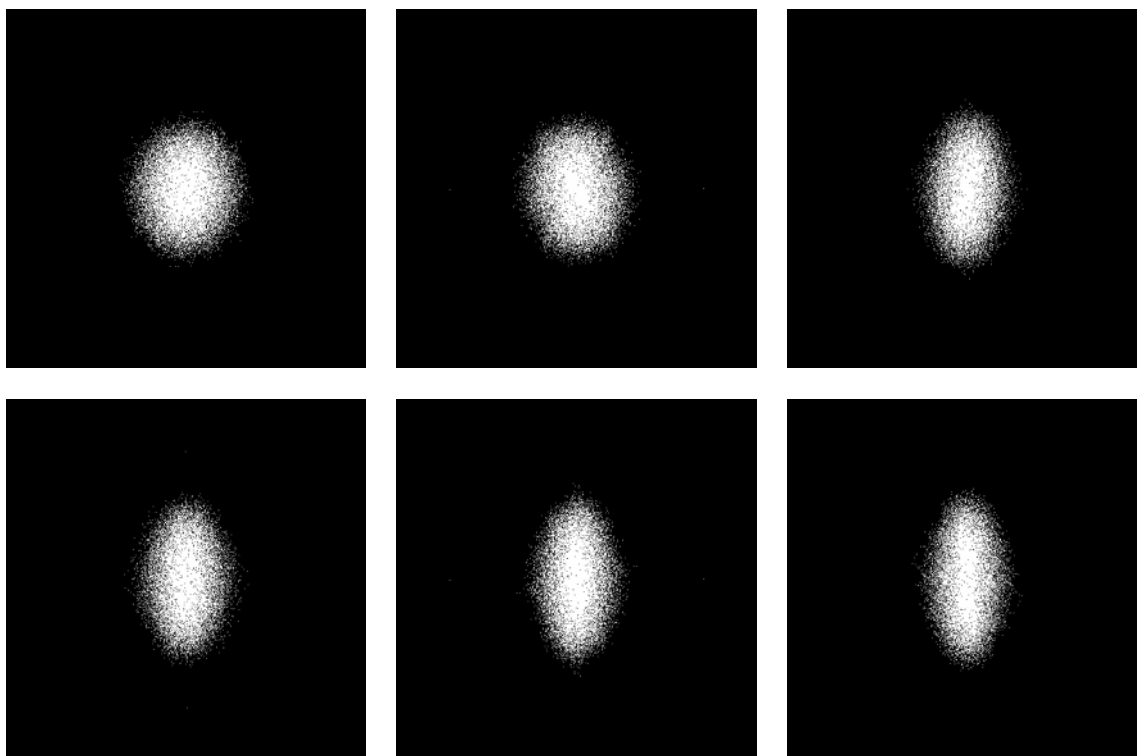
Výsledky

K ověření těchto metod byl vytvořen program v systému MATLAB, který je složen ze dvou částí. Strukturu programu naznačuje blokové schéma na obr.4.

Obr.4: Blokové schéma programu v systému MATLAB

První část aplikuje 2D Fourierovu transformaci na vstupní obraz a provádí prahování spektra. Výsledky z této části programu jsou zobrazeny na obr.5. Na tomto obrázku jsou zřetelné změny spekter v závislosti na stupni deformace. Při větší deformaci se v jejím směru objevují vyšší frekvence tzn. spektrum se protahuje.

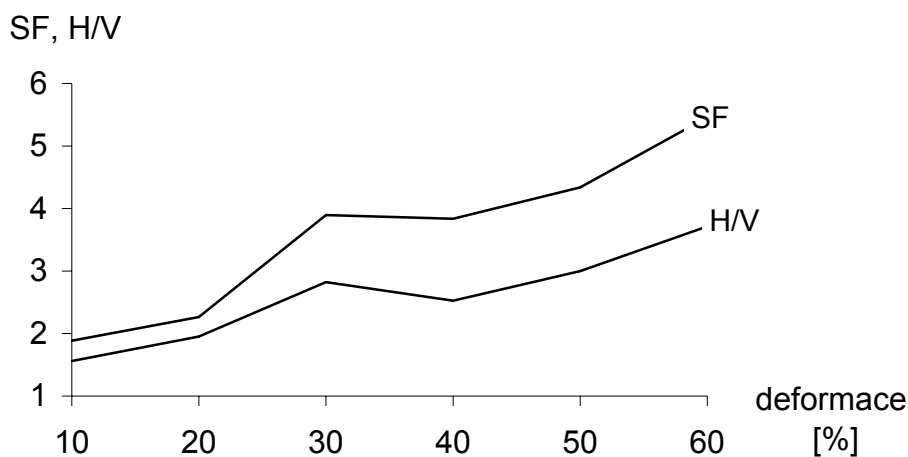

Obr.5: Obrazy plošných frekvencí pro materiál s deformací 10-60%

Ve druhé části jsou zahrnuty testované metody vyhodnocení stupně deformace na základě frekvenčního spektra, jejichž princip byl naznačen na obr.2 a obr.3.

Vlastní metody určení stupně deformace byly testovány na sérii snímků struktury oceli se stupni deformace 10%, 20%, 30%, 40%, 50% a 60%. Dosažené výsledky znázorňuje graf závislosti

parametrů H/V a SF na stupni deformace viz. obr.6. Bohužel z důvodu nedostatku vzorků bylo testování provedeno zatím jen na jedné sérii snímků. V grafu je vidět odchylka z trendu u hodnot obou parametrů pro deformaci 30%. Jelikož jsou odchylky shodné u parametru H/V i SF, předpokládáme, že chyba může být způsobena špatným vzorkem, protože postup jeho získávání je velmi náročný a výsledek je závislý na mnoha různých faktorech. Metody proto budou muset být ještě ověřeny na větším množství vzorků.

Obr.6: Graf závislosti parametrů H/V a SF na stupni deformace

Závěr

V článku byla uvedena jedna z možných aplikací navržených metod, kterou bylo určování stupně deformace materiálů. Tyto metody jsou mnohem univerzálnější a lze je využít v jakémkoliv oboru, kde je nutné zjišťovat orientovanost struktur.

Poděkování

Tento článek vznikl za finančního přispění MŠMT v rámci projektu výzkumu a vývoje LN00B084.

Literatura

- [1] J. Komenda, R. Sandstrom: *Materials Characterisation* 31 (1993), 143-153.
- [2] E.E. Underwood: *Quantitative Stereology*, Addison-Wesley Publishing Comp., Reading, 1970.
- [3] H.E. Exner: *Practical Metallography* 30 (1993), 389-398.
- [4] S. Laroche: *Proceeding of the International Metallography Conf.*, Colmar 1995, 150-155.
- [5] C.T.W. Lahaye: *Proceeding of the International Metallography Conf.*, Colmar 1995, France, 83-88.
- [6] M. Petrou, P. Bosdogianni: *Image Processing – The Fundamentals*, Willey, New York, 1999.
- [7] Šonka M., Hlaváč V., Boyle R.: *Image processing, Analysis, and Machine Vision*, PWS Publishing, Pacific Grove, 1999, ISBN 0-534-95393-X.